

Окрім професіоналізмів, у професійному середовищі поширеним явищем є використання професійного жаргону, який спрощує неформальне спілкування між працівниками. Професійний жаргон - це сукупність слів і висловів, які використовуються представниками певної професії для швидшого та простішого спілкування. На відміну від офіційної термінології, він має неформальний, розмовний характер і нерідко вирізняється емоційністю та експресивністю. У менеджменті можна зустріти такі жаргонізми, як «**дедлайн горить**» (термін виконання наближається або вже прострочений), «**завал по задачах**» (велика кількість роботи), «**розрулити питання**» (вирішити проблему), «**заліт**» (помилка або невдала ситуація) та інші.

Професійна лексика менеджера, зокрема, в онлайн комунікації є важливим елементом в управлінській діяльності. Вона формує імідж фахівця та допомагає налагодити ділові контакти, а також свідчить про професійну компетентність фахівців.

Список використаних джерел:

1. Тимкова В. А. Професійна культура мовлення менеджера. *Роль українознавства у вихованні національної свідомості та гідності нової генерації українців : зб. наук. праць Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф., 14 – 15 лист. 2023 р. Дніпропетровськ : Біла К. О., 2013. С. 28 – 31*

2. Товстенко, В.Р.. Сучасна українська економічна терміносистема як компонент наукової картини світу. *У Лінгвосвіт сучасної фахової комунікації: монографія. (Колеснікова, І., Краснопольська, Н., Малевич, Л., Товстенко, В., & Ярошевич, І.; упоряд. Л. Козловська). Київ. КНЕУ, 2022, С. 101–151.*

3. Шарова Т. М. Українська мова у професійному спілкуванні: комунікація майбутніх ІТ-фахівців. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». Острог : Вид-во НаУОА, 2021. Вип. 11(79). С. 245–247.*

Доній В. С., к.філолог.н., доцент кафедри українознавства та суспільних наук Миколаївського національного аграрного університету
Котляр С. А., Іщенко М. О.,
студенти Миколаївського національного аграрного університету

МОВНА КОМПЕТЕНЦІЯ МЕНЕДЖЕРА ЯК СКЛАДНИК ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ДСТУ 4163:2020

У сучасному контексті адаптації правової системи України до глобальних викликів, професіоналізм менеджера виходить за рамки лише етичних норм чи внутрішнього корпоративного стилю. Він стає питанням юридичної відповідальності. Фахівці справедливо відзначають, що мовні навички керівника сьогодні є не просто показником грамотності, а й стратегічним інструментом для запобігання управлінським ризикам.

Зважаючи на вимоги Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», кожен офіційний документ слугує засобом впровадження державної мовної політики, що покладає на менеджера особливу відповідальність за точність і якість кожного викладеного положення [4].

В актуальних наукових дослідженнях Б. Качур та М. Качур трактують професійну культуру як мінливу систему, де мовний компонент є ключовим показником компетентності фахівця [3]. Особливий інтерес становить позиція О. Власенко, яка обґрунтовує, що рівень мовної підготовки менеджера є основною базою для розвитку всіх інших професійних компетенцій – від лідерських якостей до управління кризовими ситуаціями [1].

Аналізуючи впровадження ДСТУ 4163:2020, слід зазначити, що цей стандарт упорядкував технічні аспекти оформлення документів, проте «мовний зміст» залишається на відповідальності автора [2]. Фахівці підкреслюють: без відповідної мовної компетентності навіть ідеально оформлений за ДСТУ документ може втратити свою юридичну значущість.

Власний аналіз дає підстави стверджувати, що якість управлінського документообігу, з погляду мовної культури менеджера, базується на трьох ключових принципах. По-перше, фахівці вказують на важливість термінологічної точності. У рамках ДСТУ 4163:2020 менеджер має не просто заповнювати обов'язкові поля, а й чітко розуміти правила написання назв посад, установ та імен. Будь-яка похибка в цьому аспекті є не лише друкарською помилкою, а й потенційною правовою проблемою, що ставить під сумнів професіоналізм особи, яка складала документ [2, 5].

По-друге, дослідники наголошують на значенні стислості. Сучасне управління вимагає ефективного використання мовних засобів. Здатність фахівця перетворювати складні вказівки на зрозумілі, вільні від зайвих офіційних виразів та повторень тексту, є прямим свідченням його високого професіоналізму. Стандарт 4163:2020, власне, і сприяє такій уніфікації, де форма та зміст повинні взаємодоповнювати один одного [2].

По-третє, важливо враховувати комунікативну прозорість документа. Як стверджує О. Власенко, професійна мовленнєва компетентність також є інструментом соціальної взаємодії [1]. Менеджер, який складає текст з помилками, мимоволі виказує неповагу до адресата та шкодить репутації всієї організації. Отже, мовна компетентність слугує своєрідним критерієм, що відсіює непрофесіоналізм ще на етапі створення чернетки документа.

Фахівці також зауважують, що впровадження ДСТУ 4163:2020 вимагає від керівника здатності до самостійного мовного контролю [3]. Це включає не тільки знання норм, але й володіння стилем, а також уміння перевіряти документ на логічність і послідовність. В умовах цифрового діловодства та автоматизації процесів, людський фактор – зокрема, інтелектуальна грамотність менеджера – залишається вирішальним чинником у забезпеченні якості документообігу [5].

Отже, мовні навички є невід'ємною складовою професійного образу сучасного керівника. Дослідники підкреслюють, що високий рівень грамотності прямо впливає на якість управлінського продукту – документа. Успішне застосування вимог ДСТУ 4163:2020 можливе лише за умови, що менеджери усвідомлюють: мовна культура є вирішальною для ефективної взаємодії в умовах сучасних глобальних викликів. Більше того, мовна компетенція менеджера сприяє не лише внутрішній стабільності організації, а й зміцнює міжнародний правовий імідж України, демонструючи готовність національного управлінського апарату до роботи за високими стандартами прозорості та професіоналізму на світовій арені.

Список використаних джерел:

1. Власенко О. Вплив професійно-мовленнєвої компетентності на становлення професійної діяльності менеджера. *Наукові праці МАУП. Психологія*. 2022. № 2(55). С. 14–19. URL: <https://journals.maur.com.ua/index.php/psychology/article/view/2071> (дата звернення: 27.04.2026).
2. ДСТУ 4163:2020. Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2020. 30 с.
3. Качур Б., Качур М. Професійна культура менеджера освіти в умовах полікультурного регіону: теоретичний вимір. *Молодь і ринок*. 2022. № 7/205. URL: <https://mir.dspu.edu.ua/article/view/267307> (дата звернення: 27.04.2026).
4. Про забезпечення функціонування української мови як державної : Закон України від 25.04.2019 № 2704-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19> (дата звернення: 27.04.2026).
5. Про затвердження Змін до Правил організації діловодства та архівного зберігання документів : Наказ Міністерства юстиції України від 21.04.2022 № 1581/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0447-22> (дата звернення: 27.04.2026).

Доній В. С., к.філолог.н., доцент кафедри українознавства та суспільних наук Миколаївського національного аграрного університету
Стельмах С. О., Ткачук Д. В., студенти
Миколаївського національного аграрного університету

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ ВІЙНИ

В умовах сьогодення питання розвитку української мови набуло особливого значення. В умовах повномасштабної війни українська мова є не лише засобом спілкування, а й важливим символом національної ідентичності, духовної єдності та державної незалежності. Війна суттєво вплинула на мовну ситуацію в Україні, посилюючи її роль в усіх сферах суспільного життя. Цим і зумовлено актуальність теми нашої наукової розвідки, оскільки за сучасних глобальних викликів мова стала одним із ключових чинників національної безпеки та культурного спротиву українців.